

Checklist Ontwikkeling Mondelinge Taalvaardigheid

Datum: .....-.....-.....

Ingevuld door: .....

Scores

0 = nee/ niet

1 = in ontwikkeling

2 = ja/ wel

Omcirkel voor elke uitspraak wat van toepassing is. Geef eventueel een korte toelichting.

1. Visie op mondelinge taalontwikkeling				
a.	We werken vanuit een heldere, gedeelde visie op mondelinge taalontwikkeling.	0	1	2
b.	Meertaligheid maakt deel uit van de visie op mondelinge taalontwikkeling.	0	1	2
c.	Onze visie op mondelinge taalontwikkeling past binnen de algemene schoolvisie op taalonderwijs.	0	1	2
d.	In de mondelinge meertalige taalontwikkeling staat de belevingswereld van leerlingen centraal.	0	1	2
e.	De mondelinge meertalige taalontwikkeling staat niet enkel als een vaardigheid op zich, maar in samenhang met lezen, schrijfvaardigheid en woordenschat.	0	1	2

2. Leerdoelen				
a.	Onze leerlingen hebben zichtbaar plezier in het leren van de mondelinge taal.	0	1	2
b.	Onze leerlingen hebben zichtbaar plezier in het leren van de Friese mondelinge taal.	0	1	2
c.	Onze leerlingen hebben zichtbaar plezier in het leren van de Engelse mondelinge taal.	0	1	2
d.	Onze leerlingen hebben zichtbaar plezier in het leren van de ..... mondelinge taal.	0	1	2
e.	Ons onderwijsaanbod is dekkend voor alle kerndoelen van de mondelinge taalontwikkeling voor zowel het Nederlands, Fries als Engels.	0	1	2
	We zetten in op het gebruik van de mondelinge taal om taal te leren:			
f.	Voor het Nederlands	0	1	2
g.	Voor het Fries	0	1	2
h.	Voor het Engels	0	1	2
i.	Ons onderwijsaanbod kent een heldere opbouw in doelen; de moeilijkheidsgraad van de mondelinge taal en de manier van aanbieden is aangepast op de leeftijd.	0	1	2
j.	Ons mondelinge taalonderwijs wordt nadrukkelijk verbonden met woordenschatontwikkeling.	0	1	2

3. Leerinhoud				
a.	De kenmerken bij de mondelinge taalontwikkeling van groep 1, 2, 3 en 4 zijn: plezier, wekelijkse routine, betekenisvolle aanleidingen, interactie en spel. Dit geldt voor alle talen die aangeboden worden (Nederlands, Fries, Engels, ...)	0	1	2
b.	De kenmerken bij mondelinge taalontwikkeling van midden- en bovenbouw zijn: zie (a) en ook bouwen ze hun interactie met anderen in de klas tijdens gesprekken uit. Daarnaast wordt de Friese en Engelse mondelinge taal toegepast bij de andere vakken, waarbij aandacht is voor de verschillende taalgebruikgenres, zoals instructie, boekbespreking, overleg of discussie.	0	1	2
c.	De mondelinge taalontwikkeling is zo veel mogelijk losgekoppeld van een methode, maar wordt vormgegeven vanuit projecten, (zaakvak)thema's, onderzoeksopdrachten, boeken.	0	1	2
d.	Er is sprake van opbouw en samenhang in het aanbod van groep 1-8 voor de mondelinge taalontwikkeling.	0	1	2

4. Leeractiviteiten (in meertalige context)				
a.	Voor de mondelinge taalontwikkeling bieden wij de leerlingen ruimte om te spreken. (=kwantiteit)	0	1	2
b.	Voor de mondelinge taalontwikkeling wordt door de leerlingen samen overlegd en onderzocht. (=dialogisch)	0	1	2
c.	Voor de mondelinge taalontwikkeling leren de leerlingen om te praten over de inhoud. (=kwaliteit)	0	1	2
d.	Mondelinge taalactiviteiten gaan in alle leerjaren uit van functionele contexten.	0	1	2
e.	Leerlingen brengen mondelinge taalactiviteiten vooral in praktijk in functionele (schoolse) contexten, bijvoorbeeld bij projecten en de zaakvakken.	0	1	2
f.	Mondelinge taalactiviteiten worden indien instructie gewenst is aangeboden vanuit bewust gekozen lessen vanuit de gebruikte taalmethode.	0	1	2
g.	Leerkrachten zijn in staat om de mondelinge taal van leerlingen te observeren en zo inzicht te verkrijgen in de mondelinge taalontwikkeling.	0	1	2
h.	Leerkrachten zijn in staat om te differentiëren binnen het mondelinge taalonderwijs voor wat betreft niveau, motivatie, belangstelling, tempo.	0	1	2

5. Docentrollen				
a.	Leerkrachten zijn op de hoogte van de inhoud van de betreffende methodes of thema's. Verder zorgen zij voor een veilig klimaat waarin de leerlingen durven te spreken.	0	1	2
b.	Leerkrachten zorgen voor voldoende gelegenheid voor het spreken, ook in de andere talen.	0	1	2
c.	Leerkrachten begeleiden de leerlingen bij het praten over inhoudelijke zaken. Het gaat hier om de kwaliteit van het gesprek.	0	1	2
d.	Leerkrachten geven adequate feedback op taaluitingen van de leerlingen.	0	1	2
e.	Leerkrachten kunnen een switch maken van instructieve klassikale interactie naar meer dialogische interactie, waarbij spreekruimte is voor de leerlingen.	0	1	2
f.	Leerkrachten zijn zich bewust van hun modelfunctie voor het gebruik van de verschillende talen.	0	1	2
g.	Leerkrachten zijn in staat om leerlingen te observeren en zo inzicht te verkrijgen in de mondelinge taalvaardigheden van de leerlingen.	0	1	2
h.	Leerkrachten zijn in staat om te differentiëren binnen het mondelinge taalonderwijs voor wat betreft niveau, motivatie, belangstelling, tempo en taal.	0	1	2

6. Bronnen en materialen				
a.	Leerkrachten zetten ervaringen, gebeurtenissen, zaakvakonderwijs, projecten, actualiteiten (etc.) in als bron voor de mondelinge taalontwikkeling.	0	1	2
b.	We werken met moderne taalmethoden en gaan gericht en selectief om met de lessen betreffende de mondelinge taalontwikkeling.	0	1	2
c.	Leerkrachten hebben kennis van moderne inzichten voor wat betreft de mondelinge taalontwikkeling, bijvoorbeeld via vakliteratuur. Zij kennen de verschillende participatiekaders en kunnen deze herkennen en inzetten.	0	1	2
d.	Leerkrachten werken aan hun professionalisering op het gebied van de meertalige mondelinge taalontwikkeling, bijvoorbeeld via nascholing.	0	1	2
e.	Leerkrachten zorgen voor een rijke meertalige leeromgeving waarin zowel de Nederlandse taal als de Friese en Engelse taal zijn vertegenwoordigd evenals (indien mogelijk) de thuistaal van de leerlingen.	0	1	2

7. Groeperingsvormen				
a.	Tijdens klassikale instructie staat leerzame interactie tussen leerkracht en leerlingen centraal waarbij de instructie ook dialogisch kan plaats vinden.	0	1	2
b.	Leerlingen hebben regelmatig in twee- of meertallen gesprekjes waarbij de interactie centraal staat.	0	1	2
c.	Leerlingen worden uitgedaagd gericht verschillende talen in te zetten tijdens leerlingegesprekjes.	0	1	2

8. Leeromgeving				
a.	Het aanbieden van mondelinge taal vindt plaats vanuit een (meertalige) context, een aanleiding. (nieuwsgierigheid)	0	1	2
b.	Het aanbieden van mondelinge taal vindt plaats vanuit ervaringen waarbij ook aandacht wordt besteed aan de thuistaal.	0	1	2
c.	Het aanbieden van mondelinge taal groeit uit van “dagelijkse taal” naar meer “vaktaal”.	0	1	2

9. Tijd				
a.	In de groepen 1 en 2 wordt elke dag aandacht besteed aan mondelinge taalvaardigheid.	0	1	2
b.	In de midden- en bovenbouw wordt minimaal drie keer per week gericht aandacht besteed aan mondelinge taalvaardigheid.	0	1	2
c.	Leerkrachten besteden ook aandacht aan mondelinge taalvaardigheid tijdens andere taalactiviteiten.	0	1	2
d.	Leerkrachten gaan bewust om met de tijdsbesteding aan het onderdeel mondelinge taal in de taalmethode, door mondelinge taal te koppelen aan andere contexten.	0	1	2

10. Toetsing				
a.	We volgen de (meertalige) mondelinge taalontwikkeling van leerlingen regelmatig en gelijksoortig (in groep 4 tot en met 8).	0	1	2
b.	We gebruiken (een) volginstrument(en) voor mondelinge taalontwikkeling van leerlingen, bijvoorbeeld een observatielijst of een portfolio.	0	1	2
c.	We gebruiken gegevens uit onze volginstrumenten voor het maken van groepsoverzichten én voor het bieden van individuele begeleiding aan taalzwakke leerlingen.	0	1	2

Eventuele opmerkingen/aantekeningen

Globale samenvatting van de analyse

Welke score is per onderdeel het meest gegeven? (Omcirkel wat van toepassing is)

Onderdeel		Niet/onvoldoende ontwikkeld	In ontwikkeling	Goed/voldoende ontwikkeld
1	Visie	0	1	2
2	Leerdoelen	0	1	2
3	Leerinhoud	0	1	2
4	Leeractiviteiten	0	1	2
5	Docentrollen	0	1	2
6	Bronnen en materialen	0	1	2
7	Groeperingsvormen	0	1	2
8	Leeromgeving	0	1	2
9	Tijd	0	1	2
10	Toetsing	0	1	2

Conclusie

Sterke aspecten van ons mondelinge taalonderwijs zijn (gebruik de checklist, niet de samenvatting):

- .....
- .....

Verbeterpunten van ons mondelinge taalonderwijs zijn (gebruik de checklist, niet de samenvatting):

- .....
- .....
- .....

In hoeverre voldoet ons beleid op mondelinge taal op dit moment aan het ideaalbeeld?				
1 helemaal niet	2	3	4	5 volledig